

Törvény és kegyelem

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 4:44; 5:6-22; 9:1-6; 10:1-15;
Ezékiel 28:15-16; Róma 3:20

„Nem teszem érvénytelenné az Isten kegyelmét, mert ha törvény által van az igazság, akkor Krisztus hiába halt meg” (Gal 2:21, ÚRK).

A legtöbb felekezethez tartozó keresztény beszél a törvényről és a kegyelemről, látva a kettő kapcsolatát. A törvény Isten szentségének és igazságának a mércéje, áthágása pedig bűn. *„Valaki a bűnt cselekszi, az a törvényteleniséget is cselekszi; a bűn pedig törvénytelenység”* (1Jn 3:4). Mivel mindannyian megszegettük a törvényt – *„De az Írás mindent bűn alá rekesztett, hogy az ígéret Jézus Krisztusban való hitből adassék a hívőknek”* (Gal 3:22) –, csakis Isten kegyelme menthet meg bennünket. *„Mert kegyelemből tartatatok meg, hit által; és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez”* (Ef 2:8).

(A törvénnyel kapcsolatban természetesen ott van a hetedik nap, a szombat „apró részlete”. Különböző okokból sok keresztény – legalábbis egyelőre – határozottan elutasítja a szombatot, és ezt számos gyenge kifogással próbálják igazolni. Persze ez más téma.)

A törvény és a kegyelem kérdése különbözőképpen és eltérő helyzetekben, de megtalálható az egész Bibliában, így *Mózes ötödik könyvében* is. Igen, ez az irat is foglalkozik a törvény és a kegyelem kapcsolatával, még hozzá sajátos összefüggésben.

TÖRVÉNY A MENNYBEN

Isten a szeretet Istene, jellemének átfogó elve, kormányzatának alapja a szeretet. Mivel azt kívánja, hogy viszontszeressük, erkölcsi lényeknek teremtett bennünket, erkölcsi szabadsággal felruházva. A szabadság elválaszthatatlan a szeretettől. Az erkölcsi szabadság gondolatában központi szerepe van az erkölcsi törvénynek. Bizonyos mértékig követik ugyan a *természeti* törvényeket az atomnál kisebb részecskék, az óceán hullámai, a kenguruk, de nem követik az *erkölcsi* törvényt, és nincs is rá szükségük. Az csak az erkölcsi lényekre vonatkozik, ezért is van Istennek erkölcsi törvénye a mennyben, az angyalok számára is.

Ez 28:15-16 versei Lucifer mennybéli bukásáról szólnak: „gonoszság” találtatott benne és „vétkezett”. Mire mutat rá ezeknek a szavaknak a használata a menny erkölcsi törvénye vonatkozásában?

A „gonoszság” és a „vétkezik” szavakat emberi viszonylatban használjuk, de a Szentírásban a mennyei történésekkel, a teremtett világ másik részével kapcsolatban is megjelennek. Ebből következtethetünk arra, hogy mi az, ami a mennyben és a földön is létezik.

„Mit mondjunk tehát? A törvény bűn-é? Távol legyen: sőt inkább a bűnt nem ismertem, hanem csak a törvény által; mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánjad” (Róm 7:7). Hogyan létezhet ugyanez a gondolat, legalábbis elvben a mennyben, a szintén erkölcsi lények, az angyalok között?

Ellen White így magyarázza: „Isten akarata szent törvényében jut kifejezésre. Törvényének alapelve egyúttal a menny alapelve is. Isten angyalai sem jutnak magasabb rendű ismeretre, minthogy Isten akarátát megismerjék; a legmagasztosabb szolgálat, amely foglalkoztatja őket, hogy az Ő akarátát teljesítsék” (Ellen G. White: *Krisztus követése*. [Gondolatok a Hegyibeszéd-ről.] Budapest, 1987, H. N. Adventista Egyház, 97. o.).

Isten erkölcsi lényeket teremtett és erkölcsi törvénnyel kormányozza őket, úgy a mennyben, mint a földön. A törvény áthágása bűn a mennyben és a földön is.

Miért elválaszthatatlan az erkölcsi lényektől az erkölcsi törvény gondolata? A törvény nélkül mi határozná meg, hogy mi erkölcsös és mi nem?

A TÖRVÉNY MÓZES ÖTÖDIK KÖNYVÉBEN

A héberek Kánaán határára értek. Isten kiválasztott népe végre örökül veheti az Isten által nekik ígért földet. Amint eddig is láttuk, *Mózes ötödik könyve* tartalmazza Mózes végső tanításait, amelyeket a hébereknek mondott, mielőtt elfoglalták az országot. Ezek között szerepelt az engedelmesség parancsa.

Mit hangsúlyoznak újból és újból és újból a következő versek? Miért volt ez annyira fontos a nép számára? 5Móz 4:44; 17:19; 28:58; 30:10; 31:12; 32:46; 33:2

Mózes ötödik könyvének felületes olvasásából is kitűnik, hogy mennyire meghatározó volt Izrael népe számára a törvénynek való engedelmisség. Ez szövetségi kötelességük volt, a szó szoros értelmében. Isten oly sokat tett és továbbra is tesz értük, mindazt, amit ők nem tehettek volna meg és amit nem is érdemeltek meg. Éppen ez a kegyelem lényege, hogy Isten azt adja nekünk, amit nem érdemlünk meg. Viszonzásul azt kérte, hogy engedelmeskedjenek törvényének. Nincs ez másként most sem. Isten kegyelme üdvözít, a törvény cselekedetei nélkül. *„Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül”* (Róm 3:28), a mi válaszuk pedig: engedelmisség a törvénynek. Nem az üdvösség elérését célzó hiábavaló próbálkozásból törekszünk engedelmeskedni a törvénynek – *„Mert a törvény cselekedeteiből senki sem igazul meg előtte, hiszen a törvény csak a bűn felismeréséért van”* (Róm 3:20, ÚRK) –, hanem az Isten nagy kegyelme által nyert üdvösségünk következtében. *„Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok”* (Jn 14:15). *Mózes ötödik könyvét* tekinthetjük a kegyelem és a törvény egy nagy példázatának. Kegyelmeből Isten megvált bennünket, megteszi értünk, amire mi képtelenek volnánk önmagunkért (mint ahogy Izrael sem menekülhetett volna meg Egyiptomból egyedül), erre pedig azzal felelünk, hogy hit által engedelmeskedünk neki és törvényének. A Biblia bemutat egy népet Ádám bűnesetétől kezdve egészen azokig, akik átélik a nyomorúságos időt és a fenevad bélyegének a korát, *„akik megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét”* (Jel 14:12). Istennek a szövetséges népével való kapcsolata a törvényen és a kegyelmen alapszik. Isten kegyelmesen megbocsátja törvényszegésünket, ugyanakkor képessé tesz az engedelmségre is. Ez az engedelmisség pedig a vele való kapcsolatból fakad.

Hogyan kerülhetjük el a törvényeskedés csapdáját, miközben törekszünk az engedelmségre?

„**HOGY JÓL LEGYEN DOLGOD**”

Amikor szkeptikusok kifogást keresnek arra, hogy miért vetik el a Bibliát, gyakorta utalnak Istennek az Ószövetségben található erős kifejezéseire. Azt mondják, hogy az Ótestamentum Istene kíméletlen, bosszúálló, rosszindulatú, főleg Jézussal összehasonlítva. Ez nem új érv, de éppen annyira téves, mint évszázadokkal ezelőtt volt, amikor először felvetették.

Az Ószövetség újból és újból úgy állítja elénk az Urat, mint aki szereti ősi népét, Izraelt, és csak a legjobbat akarja nekik. Ez a szeretet erőteljesen megmutatkozik *Mózes ötödik könyvében*.

Olvassuk el 5Móz 10:1-15 szakaszát! Mi a közvetlen szövegösszefüggése ezeknek a verseknek? Milyen tanulság rejlik bennük Istennek a népe iránti érzéseivel kapcsolatban, még a bűnük után? Mit tanít ez a kegyelemről?

Árad ezekből a versekből Isten kegyelme és szeretete Izrael iránt. Figyeljük meg különösen a 12. és a 13. verset! Ez a szakasz valójában egy hosszú mondat, egy kérdés, ami egyszerű: *Mi mást kérek én, az Úr tőled, mint a következőt, hogy az én utaimon járj, szeress, szolgálj engem és tartsd meg a rendeleteimet – a saját érdekedben?*

A héberben ez a vers egyes számban mutat rá az emberekre. Isten a nép egészéhez szól, de mi haszna volna szavainak, ha ők nem engedelmeskednek neki egyen-egyenként? Az egész csak annyit ér, amennyit a részeinek az összessége. Az Úr egyénenként szólította meg Izrael nemzetét.

Nem feledkezhetünk meg a 13. vers végéről: tartsd meg ezeket a dolgokat, hogy „*jól legyen dolgod!*” Más szóval, Isten azért parancsolja meg nekik, hogy engedelmeskedjenek, mert az a saját érdekük. Isten teremtette és tartja fenn őket, Ő tudja, hogy mi a legjobb a számukra, és azt akarja nekik. A törvénye, a Tízparancsolat iránti engedelmség csak az ő javukat szolgálhatja.

A törvényt sokszor hasonlítják kerítéshez, védőkörláthoz. Amennyiben Isten követői azon belül maradnak, védelmet élveznek a gonoszság áradatával szemben, ami máskülönben magával ragadná és tönkretenné őket. Röviden tehát: Isten a népe iránti szeretetből adta a törvényét, aminek betartása azt szolgálja, hogy „*jól legyen dolgod!*”

Mi mindenből láthatjuk, hogy valóban a saját javunkat szolgálja Isten törvényének betartása?

SZOLGAKÉNT EGYIPTOMBAN

Mózes ötödik könyvében egy téma újból és újból felbukkan: az Úr kiszabadította a népét, Izraelt Egyiptomból, és ez többszörös emlékeztető arra, amit értett. „*És kihozott minket az Úr Egyiptomból erős kézzel, kinyújtott karral, nagy rettentetéssel, jelekkel és csudákkal*” (5Móz 26:8; lásd még 16:1-6).

Valójában az egész Ószövetség Isten hatalmas szabadító tetteként utal a kivonulás történetére, amikor kegyelméből megszabadította a népet az egyiptomi szolgaságból és elnyomásból. „*Hiszen fölhoztalak Egyiptom földjéről, megváltottalak a szolgaság házából*” (Mik 6:4, ÚRK). Ez a gondolat megjelenik az Újszövetségben is: a Krisztusba vetett hit általi megváltás szimbóluma az Egyiptomból való kivonulás, ami Isten nagy hatalma révén történt meg. „*Hit által keltek át a Vörös-tengeren, mint valami szárazföldön, és amikor az egyiptomiak is megpróbálták ezt, elmerültek*” (Zsid 11:29, ÚRK; lásd még 1Kor 10:1-4).

Olvassuk el 5Móz 5:6-22 szakaszát, amelyben Mózes megismétli a törvényt, a Tízparancsolatot, a Jahvéval kötött szövetség alapvető feltételét! Figyeljük meg a negyedik parancsolatot és annak indoklását! Mit találunk abban, ami rámutat a törvény és a kegyelem valóságára?

Mózes elismétli az alapvető parancsolatot, hogy pihenjenek meg a hetedik napon, szombaton, ugyanakkor egy új elemet emel ki benne. *Mózes második könyvében ez a parancsolat kőbe lett vésve*, de Mózes az addig mondottakat még kibővíti: Ne csak a teremtés, hanem az Egyiptomból való szabadulás emlékére is tartsátok meg a szombatot! Isten kegyelme mentette meg őket Egyiptomból és megnyugvást is kínált a munkájukból (Zsid 4:1-5). Az Istentől nyert kegyelemre válaszul nekik is kegyelmet kellett gyakorolniuk másokkal. Ebben az értelemben tehát a szombat nemcsak a teremtés erőteljes szimbóluma, hanem a megváltásé és a kegyelemé is. Mindenki megnyugodhatott a ház kapuin belül, nemcsak a gyerekek, hanem a szolgák, az állatok, sőt még a köztük levő idegenek is. A szombat kiterjeszti a zsidóknak adott kegyelmet a szövetséges nép tagjain kívül másokra is. És ezt Isten törvényének a szívében találjuk. Amit Isten kegyelmesen megcselekedett velük, azt nekik is meg kellett tenni másokért. Ennyire egyszerű.

Olvassuk el Mt 18:21-35 szakaszát! Hogyan mutatkozik meg ennek a példázatnak az elve a szombat parancsolatában, különösen Mózes ötödik könyve kiemelése szerint?

NEM A TE IGAZSÁGODÉRT

A keresztény vallásban, sőt valójában minden bibliai vallásban központi az egyedül hit általi megváltás nagyszerű témája. „*Mert mit mond az írás: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdonítotték az őnéki igazságot*” (Róm 4:3).

Jól ismert Ellen White-nak ez a megfogalmazása: „Mi a hit általi megigazulás? Isten műve, amely során az ember dicsőségét a porba ejti, és megteszi az emberért azt, amire önmagának nem lenne ereje. Saját semmiségét látva az ember felkészül arra, hogy Krisztus igazságába öltözzön” (Ellen G. White: *The Faith I Live By*. 111. o.).

Nem kérdéses, hogy amikor arra gondolunk, kicsoda az Isten, milyen szent, szemben velünk, mi pedig mennyire szentségtelenek vagyunk hozzá képest, akkor rácsodálkozunk a megváltó kegyelem hatalmas tetteire. A kegyelem legfőbb cselekedete a kereszten valósult meg, amikor az ártatlan Krisztus meghalt a bűnösök vétkeiért.

Az előbbi gondolatok fényében olvassuk el 5Móz 9:1-6 verseit! Mózes szavaiban mi mutat rá drámai módon Isten kegyelmének valóságára, amit az érdemteleneknek ad? Hogyan tükrözik a hit általi megváltás elvét az itt történtek?

Ha össze akarnánk foglalni Pál evangéliumi tanítását, erre talán 5Móz 9:5 verse a legalkalmasabb: „*Nem a te igazságodért, sem a te szívednek igaz voltáért*” fog megmenteni Isten, hanem „*az örökkévaló evangélium*” (Jel 14:6) ígéretei miatt, „*nem a mi cselekedeteink alapján, hanem saját végzése és kegyelme szerint, amelyet még az idők kezdete előtt Krisztus Jézusban adott nekünk*” (2Tim 1:9, RÚF; lásd még Tit 1:2). Isten már „*az idők kezdete előtt*” ezt megígérte, tehát bizonyosan nem a cselekedeteink következménye a megváltásunk, hiszen még nem is léteztünk „*az idők kezdete előtt*”, így tetteink sem lehettek akkor.

Röviden: a hibáid, fogyatkozásaid, kemény nyakad ellenére Isten csodálatos dolgot visz végbe érted és benned, és ebből következően megparancsolja, hogy engedelmeskedj neki és a törvényeinek. Isten már kijelentette az ígéretet: nem lehetnek az üdvösséged eszközei a cselekedeteid, az engedelmesseged, legyenek bármennyire jók (pedig nem azok), azok csak az üdvösséged következményei.

Kegyelméből megmentett az Úr. A szívedbe írta a törvényét, Lelke megerősít, tehát menj és tartsd be a törvényét!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Krisztus ellensége, aki fellázadt Isten törvénye ellen a mennyben, mestერი, képzett hadvezérként minden erejét latba vetve az egyik megtévesztő fortélyát hozza elő a másik után, hogy közömbösítse a törvény hatását, pedig az mutat rá egyedül a bűnre és az igazság mércéjére” (Ellen G. White cikke, *Review and Herald*. 1890. november 18.).

Kétbillió galaxis ragyog a kozmoszban, minden egyes galaxisban százmilliárd csillag van – ez 100 000 000 000. Kétbillió galaxis, százmilliárd csillaggal: az annyi mint 200 000 000 000 000 000 000 000 csillag. Az élet törvénye, hogy ami megalkot, létrehoz valamit, annak nagyobbak kell lennie annál, felül kell múlnia azt. Picasso nagyobb a műalkotásánál, meghaladja azt. A kozmoszunkat megalkotó, létrehozó Istennek mindenképpen hatalmasabbnak kell lennie annál, azt felül kell múlnia. Ennek fényében gondolkodjunk el a következő igéről! *„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő kezdetben Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött”* (Jn 1:1-3, ÚRK). Tehát mit tett Isten, aki megalkotta az egész teremtett világot, a 200 000 000 000 000 000 000 000 csillagot és minden egyebet? Kisbabává „zsugorodott”, aztán büntelen életet élt, majd meghalt a kereszten, felvállalva a bűneink és gonoszságunk büntetését, hogy mi megkaphassuk az örök élet ígérését. Elénk tárul ez a hatalmas igazság: a kegyelem, amit Isten Krisztusban adott a kereszten. És mit kér Isten ezért? *„Mindezt hallva ez a dolgok summája: Féld Istent, és tartsd meg parancsolatait, mert ez az ember legfőbb dolga”* (Préd 12:15, ÚRK)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) A csoportban térjünk vissza a hétfői rész utolsó kérdéséhez! Hogyan kerülhetik el a legalizmus rejtett csapdáit azok, akik hisznek Isten törvénye, a Tízparancsolat (benne a negyedik parancsolat) megtartásának fontosságában? Miben különbözik a törvényeskedéstől az engedelmesség, még a szigorú, rendíthetetlen engedelmesség is? Hogyan határozhatjuk meg a kettő közötti különbséget?
- 2) Említsünk néhány történetet a saját tapasztalatunkból vagy másokéiból azzal kapcsolatban, hogy a Tízparancsolat megszegőinek súlyos következményeket kell elszenvedniük! Ezek szerint hogyan tükrözi Isten szeretetének valóságát a törvény?
- 3) Miért eleve hiábavaló, ha megpróbálunk megoldozni a mennybejutásunkért? Hogyan mutat rá erre a keresztt?

ZSOLDOS ANDOR:

KÖLTŐ-KIRÁLY

Bicegő rímekkel dicsérlek én Téged,
Te gyönyörű Isten..., Adonáj!
Néked köszönöm meg, mikor boldog vagyok,
Néked panaszkodom, ha a szívem fáj.

Nagy, zsoltáros Dávid suta mímelője,
dadogó dalnokod..., az vagyok.
Amit Tőled kaptam, vissza valamicskét,
verébsipogásnyit csak abból adok.

Amikor hallgatlak, gyönyörködöm Benned.
Sokszor gondolom: ki vagy Te, Adonáj?!
Te vagy az Úristen..., vagy még annál is több...,
Te vagy a Világban a Költő-Király!

Hétszínű szivárványt, carrarai márványt,
erdőt, mezőt, embert... mind-mind Te költötted!
Csillagsugár-cérnát fűztél gyémánt tűdbe,
és ezt a sok csodát egymáshoz öltötted.

A patak csörgését, az ég mennydörgését,
villám villanását rímbe mind Te szedted!
A rózsát, ibolyát, csecsemő mosolyát,
illatot, harmatot, könnyet... honnan vetted?!

A Föld színes-boglyas, úszó felhő-leple,
kagyló szívéen a gyöngy..., a gyöngyszárnyú lepke...
Mondd, Te Költő-Király, a katicabogár
hogyan jutott eszedbe?!... Hogy jutott eszedbe?!